

Der er de sidste Par Aar talt og skrevet overordentlig meget om den stadig voksende Krigsfare; der er skrevet mange Alarmartikler. Efter min Mening er nu den europæiske Krigsfare stærkt aftagende. Det er rigtigt nok, at Rustningerne ere stadig voksende, men jeg skal søge at forklare denne tilsyneladende Modsigelse, der er mellem den aftagende Krigsfare og de stadig voksende Rustninger. Det er en Kendsgerning, at i omtrent 100 Aar, siden 1814, er ingen national Stat her i Europa bleven erobret af en anden. Faren for, at en selvstændig Stat skulde erobres af en anden, synes da ikke at være stor. Det er endvidere en Kendsgerning, at siden 1871, altsaa nu i 38 Aar, er der ikke ført nogen egentlig europæisk Krig. Og tage vi Balkanstaterne med, er der siden 1878, altsaa i omtrent en Menneskealder, ikke ført nogen europæisk Krig. Det er et helt nyt Fænomen i Verdenshistorien, det maa betyde noget, og det betyder aabenbart det, at vel ere de krigsforvoldende Kræfter stadig i Gang, men de fredopretholdende Kræfter vokse stadig i Magt. Jeg vil erindre om, hvorledes det tidt har truet, tilsyneladende i alt Fald, med Fredsbrud, men det er stadig ingenting blevet til. Den militaristiske Presse i alle Lande har benyttet Situationen til at ophidse og til at forlange Rustningerne forøgede. Jeg vil erindre om nogle Aarstal fra den sidste halve Menneskealder; jeg husker selv disse Begivenheder. Jeg vil erindre om 1885, da Højre benyttede den politisk spændte Situation, som den Gang forelaa mellem England og Rusland, til at søge sine Fæstningsanlæg drevne igennem. Jeg erindrer fra Marts Maaned 1885, at jeg her paa Københavns Gader saa en Løbeseddel udspreddt om, at der var udbrudt Krig mellem England og Rusland i Anledning af Afganistan. Det var en forhastet Meddelelse, der blev ingen Krig, det truede dermed, men det blev ingenting til. For nogle Aar siden har England og Rusland sluttet en fredelig Overenskomst om alle deres Mellemværender hele Verden over. Jeg erindrer fra 1888, da man søgte at drive de 8 Millioner igennem, som jeg nylig omtalte, ved Henviisning til de bulgarske Uroligheder. Der kom ingen Krig ud deraf, men man fik Rustningerne drevne et Stykke til Vejrs i de forskellige Lande. Jeg erindrer om 1898, da den daværende Regering tog $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til Udbedring af Søforterne og til Brisantgranater i Anledning af den spansk-amerikanske Krig. Der blev ingen europæisk Krig,

men man benyttede Muligheden derfor til at drive Rustningerne til Vejrs. Jeg erindrer om 1904, da Krigsminister Madsen anlagde Skanserne derude paa Saltholm, som han for Resten selv kom til at snuble over, i Anledning af den russisk-japanske Krig; men der blev ingen Krig i Europa. Og jeg erindrer om sidste November Maaned, da en vis Del af den danske Presse var samvittighedsløs og fædrelandsløs nok til at udsprede sine Alarmrygter, der heldigvis blev dementerede af Regeringen, om Tyskernes Optræden her i vore Farvande Casa Blanca-Natten. De manede os Krigsspøgelset paa Væggen, man var i den Presse ganske forvisset om, at nu havde vi Krigen en af Dagene; men der blev ingen Krig, Casa Blanca-Natten førte ikke til Krig. For nylig have Tyskland og Frankrig sluttet en fredelig Overenskomst om Marokko, og Kong Edward og Kejser Wilhelm ere mødtes til en fredelig Sammenkomst i Berlin. Disse Rygter, disse Alarmartikler have naturligvis deres Formaal. Der bliver ikke Krig, men man kan faa Krigsrustningerne drevne til Vejrs. Jeg kalder saadanne Bestræbelser samvittighedsløse og fædrelandsløse. Det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) mindede forleden Dag om, hvad der blev sagt inde hos Barbererne og Cigarhandlerne. Jeg skal fortælle et lille Træk, jeg har erfaret fra min egen Familie. En Lærer her i København har ikke taget i Betænkning at sige til Børnene i Skolen, at deres Forældre maa ikke smide gammelt Lærred og Lagener og den Slags Ting bort, thi til Foraaret vilde der vistnok blive Brug derfor til at pille Charpi af. Saaledes udbreder man systematisk løgnagtige Rygter om Krig og Krigsfare for at skruer en kunstig chauvinistisk militaristisk Begejstrings Stemning op og for under Tryk af den at drive Rustningsgalskaben op. Det er samvittighedsløst, det er fædrelandsløst handlet. Det er at tage Løgnen i Patriotismens, i en forloren og falsk Patriotismes Tjeneste.

I den Menneskealder, der er gaaet, hvor der ikke har været Krig her i Europa, er der aabenbart vokset fredvirkende Kræfter op, selve Udviklingen af det internationale Samkvem, Kunstens, Videnskabens Internationalisering, men først og fremmest den internationale Arbejderbevægelse, det er fredvirkende, fredstiftende Kræfter, der efterhaanden holde de krigstiftende Kræfter mere og mere i Skak. Men naar alligevel Rustningerne stadig tiltage trods den aftagende Krigsfare, saa